

حسابداري پيمانكارۍ

مدرس : عباس زاده

روشهای شناسایی سود پیمان های بلند مدت

• روش کار تکمیل شده: Completed-Contract Method

در این روش، درآمد، هزینه و سود ناخالص پیمان هنگامی شناسایی می شود که کل پیمان یا بخش عمده ای از آن تکمیل شده و تنها کارهای جزئی آن باقی مانده باشد. چون در تاریخ تحویل موقت، عملیات موضوع پیمان اجراء شده و مخارج باقیمانده و احتمال خطر از نظر مبلغ ناچیز است، کار از نقطه نظر پیمانکار پایان یافته تلقی می شود.

روشهای شناسایی سود پیمان های بلند مدت

- **روش درصد پیشرفت کار: Percentage-of-Completion Method**
در این روش درآمد، هزینه و سود ناخالص پیمان بتدریج، به تناسب پیشرفت (یا درجه تکمیل) پیمان در پایان هر دوره مالی اندازه گیری و شناسایی می شود. در این روش چنانچه برآورد مخارج لازم برای تکمیل پیمان به شکل معقولي امکان پذیر باشد شناسایی سود ناخالص پیمان در پایان هر دوره مالی بترتیب زیر انجام می گیرد:
 - برآورد کل درآمد یا مبلغ پیمان
 - برآورد کل هزینه پیمان
 - برآورد کل سود ناخالص پیمان
 - اندازه گیری میزان پیشرفت کار
 - محاسبه مبلغ درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان

روش درصد پیشرفت کار: شناسایی سود پیمان

مبلغ کارهای جدید + مبلغ اولیه پیمان = برآورد کل درآمد یا مبلغ پیمان
جریمه تاخیر - تعدیلات + تغییر مقادیر کارها +

۱- تغییر مقادیر کار هنگامی جزء درآمد پیمان به حساب می آید که پیمانکار:

الف- نسبت به تصویب این تغییرات مطمئن باشد و

ب- مبلغ درآمد ناشی از این تغییرات را بتواند به نحوی معقول اندازه گیری کند.

۲- مبلغ مورد مطالبه پیمانکار در نتیجه تغییرات مفاد قرارداد و تعدیل آحاد بهای کار بر اساس فهرست بهاء و یا سایر شاخصهای مورد توافق می باشد.

۳- خسارت یا جریمه ناشی از تاخیر در تکمیل پیمان یا سایر علل، موجب کاهش درآمد پیمان خواهد شد.

روش درصد پیشرفت کار: شناسایی سود پیمان

برآورد باقیمانده هزینه های + هزینه های واقعی = برآورد کل هزینه پیمان
لازم برای تکمیل پیمان

در صورتی که برآورد باقیمانده هزینه های لازم برای تکمیل پیمان
بین دو مبلغ محدود باشد مبلغی که به سود کمتری می انجامد
باید انتخاب شود.

روش درصد پیشرفت کار: شناسایی سود پیمان

- محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان
محاسبه پیشرفت کار:
میزان پیشرفت کار را می توان براساس ورودیهای پیمان مانند:
- مخارج انجام شده
 - ساعات کار مصرف شده
 - مبلغ دستمزد
 - و یا مقدار مواد مصرفی محاسبه نمود.
 - و یا برحسب خروجیهای پیمان مانند:
 - کیلومتر
 - تن
 - تعداد واحدهای تولید شده و یا
 - ارزش افزوده تعیین کرد.

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان

از آنجا که در بیشتر قراردادهای بلند مدت پیمانکاری، عملیات اجرایی مستلزم تکمیل بخشهای نا همگن است درصد پیشرفت کار معمولاً برحسب ورودیهای پیمان اندازه گیری می شود. رایج ترین راه، روش **هزینه به هزینه** نامیده می شود.

Cost To Cost Method

کل مخارج برآوردی پیمان ÷ مخارج واقعی انجام شده = درصد پیشرفت کار
در این روش اقلامی که خریداری شده اما در پیمان بکار نرفته است نباید جزء مخارج واقعی پیمان منظور شود.

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان

روش اول:

درآمد شناسایی شده پیمان - درصد پیشرفت کار * کل درآمد برآوردی پیمان = درآمد دوره جاری در دوره های قبل

هزینه های شناسایی شده پیمان - درصد پیشرفت کار * کل هزینه برآوردی پیمان = هزینه دوره جاری در دوره های قبل

هزینه دوره جاری پیمان - درآمد دوره جاری پیمان = سود ناخالص دوره جاری پیمان

روش دوم:

سود ناخالص شناسایی شده پیمان - درصد پیشرفت کار * کل سود ناخالص برآوردی پیمان = سود ناخالص پیمان شده پیمان در دوره های قبل

سپس با افزودن سود ناخالص دوره جاری به هزینه های واقعی انجام شده مبلغ درآمد پیمان محاسبه می شود.

سود ناخالص دوره جاری پیمان + هزینه های واقعی انجام شده = درآمد دوره جاری پیمان

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان-مثال

اطلاعات زیر به یک قرارداد پیمانکاری مربوط است که به مبلغ ۴۵۰۰۰۰۰ ریال بین کارفرما و پیمانکار بسته شده است.

<u>۱۳۸۲</u>	<u>۱۳۸۱</u>	<u>۱۳۸۰</u>	
ریال	ریال	ریال	
۱۱۳۴۰۰۰	۱۹۱۶۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	مخارج واقعی پیمان در هر سال
۲۹۱۶۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	-	مخارج واقعی پیمان در سالهای قبل
			پیش بینی باقیمانده مخارج برای
-	<u>۱۱۳۴۰۰۰</u>	<u>۳۰۰۰۰۰۰</u>	تکمیل پیمان
<u><u>۴۰۵۰۰۰۰</u></u>	<u><u>۴۰۵۰۰۰۰</u></u>	<u><u>۴۰۰۰۰۰۰</u></u>	کل بهای تمام شده برآوردی پیمان

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان-مثال

۱۲۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰	صورت وضعیت های تایید شده هر سال
۲۰۰۰۰۰۰	۱۷۵۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	دریافت از کارفرما
			مطلوبست:

- ۱- محاسبه درآمد و هزینه پیمان و سود ناخالص هریک از سالها
- ۲- انجام ثبتهای مربوط به روش درصد پیشرفت کار و روش کار تکمیل شده
- ۳- نحوه نمایش در صورت سود و زیان و ترازنامه هریک از سالها

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان - حل مثال

الف: برآورد درصد پیشرفت کار:

$$\frac{1382}{4050000} = 100\%$$

$$\frac{1381}{4050000} = 72\%$$

$$\frac{1380}{4000000} = 25\%$$

ب: برآورد درآمد پیمان در هر سال:

۴۵۰۰۰۰۰

۴۵۰۰۰۰۰

۴۵۰۰۰۰۰

مبلغ پیمان

۱۰۰٪

۷۲٪

۲۵٪

* درصد پیشرفت کار

۴۵۰۰۰۰۰

۳۲۴۰۰۰۰

= درآمد برآوردی پیمان ۱۲۵۰۰۰۰

۳۲۴۰۰۰۰

۱۲۵۰۰۰۰

- درآمد شناسایی شده -

در سالهای قبل

۱۲۶۰۰۰۰

۲۱۱۵۰۰۰

۱۱۲۵۰۰۰

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان - حل مثال

ج: برآورد سود ناخالص پیمان در هر سال:

۴۵۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰	مبلغ پیمان
۴۰۵۰۰۰۰	۴۰۵۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	- کل مخارج برآوردی پیمان
<u>۴۵۰۰۰۰</u>	<u>۴۵۰۰۰۰</u>	<u>۵۰۰۰۰۰۰</u>	= کل سود ناخالص برآوردی پیمان
<u>۱۰۰٪</u>	<u>۷۲٪</u>	<u>۲۵٪</u>	* درصد پیشرفت کار
۴۵۰۰۰۰	۳۲۴۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	= سود ناخالص برآوردی پیمان
<u>۳۲۴۰۰۰</u>	<u>۱۲۵۰۰۰</u>	<u>-</u>	- سود شناسایی شده در سالهای قبل
<u><u>۱۲۶۰۰۰</u></u>	<u><u>۱۹۹۰۰۰</u></u>	<u><u>۱۲۵۰۰۰</u></u>	= سود ناخالص برآوردی سال جاری

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان - حل مثال

د: ثبت در دفتر روزنامه:

سال ۱۳۸۰	روش درصد پیشرفت کار	روش کار تکمیل شده
پیمان در دست اجرا	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰
نقد	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰
ثبت مخارج پیمان		
حسابهای دریافتنی - کارفرما	۹۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰
صورت وضعیت های تایید شده	۹۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰۰
ثبت مبلغ کارکرد صورت وضعیتها		
نقد	۷۵۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰
حسابهای دریافتنی - کارفرما	۷۵۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰
ثبت مبالغ دریافتی از کارفرما		
بهای تمام شده پیمان	۱۰۰۰۰۰۰۰	
پیمان در دست اجرا	۱۲۵۰۰۰۰	
درآمد پیمان	۱۱۲۵۰۰۰۰	--
ثبت درآمد و سود ناخالص پیمان		

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان - حل مثال

د: ثبت در دفتر روزنامه:

روش در صد پیشرفت کار	سال ۱۳۸۱
پیمان در دست اجرا	پیمان در دست اجرا
نقد	نقد
ثبت مخارج پیمان	ثبت مخارج پیمان
حسابهای دریافتی - کارفرما	حسابهای دریافتی - کارفرما
صورت وضعیت های تایید شده	صورت وضعیت های تایید شده
ثبت مبلغ کارکرد صورت وضعیتها	ثبت مبلغ کارکرد صورت وضعیتها
نقد	نقد
حسابهای دریافتی - کارفرما	حسابهای دریافتی - کارفرما
ثبت مبالغ دریافتی از کارفرما	ثبت مبالغ دریافتی از کارفرما
بهای تمام شده پیمان	بهای تمام شده پیمان
پیمان در دست اجرا	پیمان در دست اجرا
درآمد پیمان	درآمد پیمان
ثبت درآمد و سود ناخالص پیمان	ثبت درآمد و سود ناخالص پیمان

محاسبه درآمد، هزینه و سود ناخالص دوره جاری پیمان - حل مثال

د: ثبت در دفتر روزنامه:		
سال ۱۳۸۲	روش درصد پیشرفت کار	روش کار تکمیل شده
پیمان در دست اجرا	۱۱۳۴۰۰۰	۱۱۳۴۰۰۰
نقد	۱۱۳۴۰۰۰	۱۱۳۴۰۰۰
ثبت مخارج پیمان		
حسابهای دریافتی-کارفرما	۱۲۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰
صورتحسابهای تایید شده	۱۲۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰
ثبت مبلغ کارکرد صورت وضعیتها		
نقد	۲۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰
حسابهای دریافتی-کارفرما	۲۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰
ثبت مبالغ دریافتی از کارفرما		
بهای تمام شده پیمان	۱۱۳۴۰۰۰	۴۰۵۰۰۰۰
پیمان در دست اجرا	۱۲۶۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰
درآمد پیمان	۱۲۶۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰
ثبت درآمد و سود ناخالص پیمان		
صورتحسابهای تایید شده	۴۵۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰
پیمان در دست اجرا	۴۵۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰۰۰
بابت بستن حساب پیمان		

نحوه گزارش درصورتهاي مالي

روش درصد پیشرفت کار

<u>۱۳۸۲</u>	<u>۱۳۸۱</u>	<u>۱۳۸۰</u>	صورت سود و زیان:
۱۲۶۰۰۰۰	۲۱۱۵۰۰۰	۱۱۲۵۰۰۰	درآمد پیمان
<u>(۱۱۳۴۰۰۰)</u>	<u>(۱۹۱۶۰۰۰)</u>	<u>(۱۰۰۰۰۰۰)</u>	بهای تمام شده پیمان
<u>۱۲۶۰۰۰</u>	<u>۱۹۹۰۰۰</u>	<u>۱۲۵۰۰۰</u>	سود ناخالص پیمان
			ترازنامه (۲۹ اسفند):
			دارایی جاری:
	۸۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	حسابهای دریافتنی-کارفرما
		۱۱۲۵۰۰۰	پیمان در دست اجرا
		<u>(۹۰۰۰۰۰)</u>	کسر می شود: صورت وضعیتهای تایید شده
			مازاد بهای تمام شده و سود ناخالص پیمان نا تمام
		۲۲۵۰۰۰	بر صورت وضعیتهای تایید شده

نحوه گزارش در صورتهاي مالي

روش درصد پیشرفت کار

۱۳۸۲

۱۳۸۱

۱۳۸۰

بدهي جاري:

۳۳۰۰۰۰۰
(۳۳۴۰۰۰۰)
۶۰۰۰۰

صورت وضعیت هاي تایید شده
کسر مي شود پیمان در دست اجرا
مازاد صورت وضعیتهاي تایید شده بر
بهاي تمام شده وسود ناخالص پیمان

نحوه گزارش در صورت‌های مالی

روش کارت‌کمیل شده

صورت سود و زیان:

درآمد پیمان

بهای تمام شده پیمان

سود ناخالص پیمان

ترازنامه (۲۹ اسفند):

دارایی جاری:

حساب‌های دریافتی-کارفرما

پیمان در دست اجرا

کسر می شود: صورت وضعیت‌های تایید شده (۹۰۰۰۰۰)

مازاد بهای تمام شده پیمان نا تمام

بر صورت وضعیت‌های تایید شده

۱۳۸۰

۱۵۰۰۰۰

۱۰۰۰۰۰۰

۱۰۰۰۰۰

۱۳۸۱

۸۰۰۰۰۰۰

۱۳۸۲

۴۵۰۰۰۰۰۰

۴۰۵۰۰۰۰۰

۴۵۰۰۰۰۰۰

نحوه گزارش در صورتهای مالی

روش کار تکمیل شده

۱۳۸۲

۱۳۸۱

۱۳۸۰

بدهی جاری:

صورت وضعیت های تایید شده

کسر می شود پیمان در دست اجرا

مازاد صورت وضعیتهای تایید شده بر

بهای تمام شده پیمان

۳۳۰۰۰۰۰

(۲۹۱۶۰۰۰)

۳۸۴۰۰۰